

АБДУЛЛА ОРИПОВ

МЕНГА ХУШ
ХАБАР АЙТ

Шеърлар

ТОШКЕНТ «МАЪНАВИЯТ» 2009

Ўзбекистон Қаҳрамони, Халқ шоири Абдулла Ориповнинг ушбу шеърий тупламига шоирнинг кейинги йилларда ёзилган янги шеърлари жамланган. Мутафаккир шоир ҳаёт ва мангулик, иймон, диёнат ва эзгулик сингари абадий мавзуларда қалам суради. Тупламдан шунингдек Италия сафари вақтида ёзилган шеърлар ҳам урин олган.

О-68

Орипов, Абдулла

Менга хуш хабар айт: Шеърлар/А. Орипов; тўпловчи ва нашрга тайёрловчи Д. Бегимқулов. — Т.: «Маънавият», 2009. — 128 б.

ББК 84(5Ў)6

О 4702620204-12
M25(04)-09

ISBN 978-9943-04-098-4

© «Маънавият», 2009

ТУЙҒУЛАР

Дунё ишларига боқиб ҳайрон, лол,
Шогирд устозига берди-ку савол:

– Мудом утганларни ёд айлағаймиз,
Ёд айлаб, руҳларин шод айлағаймиз.

Деворларга осиб чўғирмасини,
Ўтказамиз етти, йигирмасини.

Сўнгра қирқи бўлар, йили бўлади,
Кетгандан қолганнинг кўнгли тўлади.

Чорлаб мамлакатни эҳсон ошига,
Байтлар ҳам битамиз қабр тошига.

Буларнинг барчаси савоб, албатта,
Тирик бандаларга ибратдир катта.

Инсонлик рутбаси нечоғ муҳташам,
Елкада элтамиз ҳаммасини ҳам.

Бироқ ечолмадим мен бир саволни,
Шарҳлай ололмадим сира бу ҳолни.

Инсонда жам бўлмиш не-не туйғулар,
Улар ҳам тугилар, яшар ва ўлар.

Нечун туйғу ўлса очилмас аза,
Нечун ўқилмайди унга жаноза?

Марҳум булиб кетди чунончи виждон,
Куз ёши тўкмади биронта инсон.

Кимдир уқ узибди туриб панада,
Меҳр ҳалок бўлди Қуриқхонада.

Меҳрсиз қолса ҳам катта-кичик жим,
Гуё эшитмаган бу гапни ҳеч ким.

Бир ҳакам Инсофдан сурабди пора,
Кўксига тиг урмиш Инсоф бечора.

Ҳаё ҳам осибди дорга ўзини,
Биров айтгани йўқ таскин сузини.

Ҳеч ким парво қилмас бундай заволга,
Устоз, жавоб беринг ушбу саволга.

Кўзларини юмиб валилар каби,
Устоз жавоб қилди қимтиниб лаби:

– Аза очилмайди ҳеч кимга агар
Тирикликдан булса заррача асар.

Сен бунча ваҳима қилма, болажон,
Уларнинг кўплари ҳали чалажон.

Агарда бутунлай топсалар барҳам,
Бўлмасди уларни сўровчилар ҳам.

2006 йил 25 май

ТАЛОШ ПАЛЛАСИ

Қуёш ботиб борар,
Уфқ қирмиз ранг,
Қуршаб олаётир ер юзини тун.
Сунгги дақиқада қилаётир жанг
Тун ва кун, тун ва кун, тун ва кун.

Талош пайти дерлар ушбу лаҳзани,
Олишар ошкора нур билан зулмат.
Борлиқ жим кузатар қонли сахнани,
Ҳар ёнда ваҳмкор, сирли сукунат.

Шамол ҳам қайгадир беркинган бу он,
Ғужғон қушларнинг ҳам тинган нафаси.
Сафарга чиқилмас, уқилмас Қуръон,
Талош палласи бу, талош палласи.

Тонгда қайтурман деб, умидга тулиб,
Фалак пучмоғига чекинар Қуёш.
Энди маржон-маржон юлдузлар бўлиб
Само яноғида ялтирайди ёш.

2006 йил 9 октябрь

Билурман, бу дунёда
Омонат жону таним.
Ўтар бўлсам то абад
Юпанч бўлгин, Ватаним.

*2006 йил 23 октябрь,
Қарши*

ФАҚАТ ҰЗИНГ АНГЛА...

Бас, етар,
Шоирлик сенга уйинмас,
Ғам билан уйнашма,
Эй шодмон инсон.
Бу олов екади
Ўзин ҳар нафас,
Сенга жондош бўлмас
Ёнингдаги жон.
Енгил қила билмас
Бир азобингни
Фалакда минг-минглаб
Фаришталар ҳам.
Фақат узинг англа...
Изтиробимни,
Фақат узинг кечир,
Яратган Эгам.

*2006 йил 23 октябрь,
Қарши*

КЕЛДИМ...

Келдим...
Кетмоқдаман.
Сариқ япроқларда
Фариб, ҳазин куй.
Сени узоқ йиллар
Соғинган эдим,
Келдим...
Кетмоқдаман.
Кечир, Она уй.
Мени эслатгучи
Бирор нарса йўқ.
Отам йўқ. Онам йўқ.
На шодлик, на ғам.
Фақат ҳаммасини
Ёдимга солиб,
Қўриндинг кузимга —
Ўзинг, Ҳанифам...

*2006 йил 23 октябрь,
Некўз қишлоғи*

ОДИНА МАСЖИДИ

Ёвузлик келди-ю, ёмонлар бирдан
Ўзларин зулмга шайлантирдилар.
Марҳумлар бадарға қилинди гурдан,
Масжидни зиндонга айлантирдилар.

Зулмат нур эшигин дафъатан ёпиб,
Фалакда мултираб қолди ёлгиз ой.
Зиндоннинг энг овлоқ бурчагин топиб,
Менга ҳам тайёрлаб қўйдилар бир жой.

Эзгулик келди-ю одамлар ногоҳ
Ўзларин савобга шайлантирдилар.
Ўтганлар руҳидан булдилар огоҳ,
Зиндонни мактабга айлантирдилар.

Қайтди тўлин ой ҳам унинг ёнига,
Тақдир уйинига буни йўйдилар.
Мактабнинг энг баланд бир жавонига
Энди китобларим тахлаб қўйдилар.

*2006 йил 27 октябрь,
Қарши*

МАНЗАРА

Чавандоз чарчаган,
От ҳориб-толган.
Атрофин қашқирлар
Ўрашиб олган.
Мудҳиш манзарадан
Қуёш кўз юмиб,
Ой эса ҳайратдан
Тош қотиб қолган.

2006 йил 2 декабрь

БУ ЮРТДА

Буюк геолог Иброҳим Ҳамробоевга

Токи тонг откунчалик интиқ қилар қуёшни,
Қишнинг бели ёй каби букилгайдир
бу юртда.

Болға билан бир урсанг учраган
ҳар бир тошни,
Олтин қуми шовуллаб тўкилгайдир
бу юртда.

2002 йил 5 май

ҚАДРИЯТ

Бозор бу дунёни забтига олган,
Кимдир сийму зарин ўртага солган.
Мен-чи, қани дейман у сопол косам,
Эски кўзам қани, отамдан қолган?..

2007 йил 26 февраль

МЕҲРИ ОРТИҚ ЭРУР...

Отанинг қарғиши бамисоли ўқ,
Тегади, бир фурсат кутмайди дерлар.
Гарчи падар каби бўлса-да улуғ,
Онанинг қарғиши ўтмайди дерлар.

Асли ёмонликдан асрасин Худо
Ва яна асрасин жавоб-заҳридан.
Она шундайин бир қалби кенг сиймо,
Меҳри ортиқ эрур доим қаҳридан.

2007 йил 7 март

ЭТИКДҮЗ

Бу ҳол юз берибди қадим замонда,
Бир аёл жазога мустаҳиқ эрмиш.
Уни қопга солиб, гавжум майдонда
Қози бигизлашга фармойиш бермиш.

Қутурган оломон, қўлида бигиз,
Дарҳол ташланибди шўрлик аёлга.
Ўша муюлишда кекса этикдўз
Тун-кун ўлтираркан, чўмиб хаёлга.

Гоят мўмин экан қария, бироқ
У ҳам оломонга қушилиб қолмиш.
Издиҳом ичида туртиниб узоқ,
У ҳам бигизини бир санчиб олмиш.

Қайтиб дўконига келгач, шу асно
Қўшниси сўрабди: — Нима гап, отам?
Чол жавоб қилибди секин, бепарво:
— Ҳамма санчаверди, санчдим-да мен ҳам.

2005 йил 20 апрель

УМР

Бобо ва набира ухлар узун кун,
Бу ҳолдан ҳайратга гушмоқлик нечун.
Кучи йўқлиғидан ухлайди бири,
Бирови ухлайди куч йиғмоқ учун.

2007 йил 6 май

ҲИМОЯ

Бизга уқтирарди ҳамиша отам,
Икки хил инсонга боқинг деб ҳар дам:
Бири – ёш болаю бириси – кекса,
Ҳимояга муҳтож иккаласи ҳам.

2007 йил 1 июнь

ВАҲИМА

Сўрида ёнбошлаб икки оқсоқол,
Сухбат қилар эди сокин, бемалол.

Мавзуси гоҳ у ёқ, гоҳи бу ёқдан,
Гоҳи бошдан бўлса, гоҳи туёқдан.

Бири гаҳдил этса нархи навони,
Бири шарҳлар эди оби ҳавони.

Сухбат қизигандан қизиди гоят,
Олам миқёсига чиқди ниҳоят.

Бири дер: – Дунёда тинмас тўфиллар,
Дарёлар тизгинсиз, потинч уммидлар.

Фалон мамлакатда ҳамон zilзила
Ер шари безовта бир ташвиш ила.

Шу тахлит келса-я рузи қиёмат,
Илоҳо, Сен ўзинг қилгил ҳимоят!

Иккинчи оқсоқол суз қотар дарҳол:
– Сизнинг гапингизни жони бор, алҳол!

Бир бало қоқмоқда эшигимизни,
Дарҳол бекитайлик тешигимизни.

Коинотда кулфат кўзини очган,
Маҳалла қудуғин суви ҳам қочган...

Икки чол хаёлга не келса дерди,
Билмасди, ўзларин ваҳима ерди.

2007 йил 12 июнь

СОДДАЛИК

Инсон болалари барибир содда,
Мен сизга келтирай уч-тўртта мисол.
Балки сиз уларни сақларсиз ёлда,
Ёки бойитарсиз, эҳтимол.

Мана бу ҳолатни айланг тасаввур,
Бу ҳам соддаликдан эмасдир йироқ:
Кимдир заррача ҳам килмай тафаккур,
Уйсиздан жой сўрар, суқирдан чироқ.

Ҳамёнин олдирган нуроний бир чол
Инсоф! — деб бошини қиларди сарак.
Оҳ, гул отажоним, содда оқсоқол,
Инсофни бор гап деб ўйласа керак.

Ўзим учратганман, бир нокас, нодон
Масхара қиларди содда сиймони.
Дер эди: — Билмайди бу латта инсон,
Ҳозир калла эмас, ақча замони!

Инсон болалари содда барибир,
Мана қабулхона. Одамлар турлик.
Навбати келганда қувонди кимдир,
Ишим битади, деб ўйлади шўрлик.

Инсон болалари барибир содда,
Гарчанд дунё мушкул – бунни билади.
Яшагиси келмас йиғлаб фарёдда,
Шух-шух қушиқларни талаб қилади.

2007 йил 1 июль

УЛУҒБЕК ФАРЁДИ

Минг лаънат сен ниҳол ўтқазган вақтга,
Оссалар гар узинг эккан дарахтга.

Тақдирнинг юзлари қорайсин баттар,
Қазган қудуғингга чўктирсалар гар.

Фалак гумбазини ёрсин фарёдинг,
Агар уз фарзандинг бўлса жаллодинг.

Ўрласин аршгача бу қора тутун,
Бешигинг тобутга айланса бир кун.

2007 йил 1 июль

УМИД

Болам, қувончларинг олдинда ҳали,
Бўтана дарёнинг лойқаси тинар,
Сайроқ қушларинг ҳам боғингга қўнар,
Болам, қувончларинг олдинда ҳали.

Ватанинг бундан ҳам бўлар чароғон,
Яна чаппор ургай анвойи гуллар,
Тенгсиз меҳр билан балқар кўнгиллар,
Ватанинг бундан ҳам булар чароғон.

Машаққатлар ўтар, синовлар ўтар,
Хандон кулгуларинг таралгай ҳали,
Тегрангда бир олам яралгай ҳали,
Машаққатлар ўтар, синовлар ўтар.

Умид қил, бошингни тик тутгин, болам,
Шу мунис Ватаннинг тупроғини ўп,
Бобо чинорларнинг япроғини ўп,
Умид қил, бошингни тик тутгин, болам.

2007 йил 1 июль

РИЗОЛИК

Уни қизиқтирди дунёнинг зари
Орзули ҳаётнинг ибтидосида.
Керак бўлмай қолди буларнинг бари
Ғалвали умрнинг интиҳосида.

Кескир қиличини сермаб бешафқат,
От суриб келди-ку бир кун жудолик.
Унга керак бўлди сўнгги дам фақат
Бир оғиз ширин сўз ҳамда ризолик.

2007 йил 11 июнь

ҚУЁШ БЕКАТИ

Сайр этиб юраркан олис Японда,
Ажиб фахр хиси жушарди қонда:
Қуёш бу диёрдан чиқса ҳам гарчанд,
Бир кун тўхтаб утар Ўзбекистонда!

Токио. 2007 йил 22 июнь

ЯНА ЎЗИНГ ҚЎЛЛА

Кимдир ой санайди,
 кимдир кун санар.
Мен эса санайман
~... соатни ҳатт
Осонми қадамда
 пойласа хатар,
Осонми яшамоқ
 таҳлика аро.
Ҳасад ва гаразнинг
 қамчиси тегиб,
Кўзимдан қонли ёш
 оқмоқда балким.
Турибман шуришли
 бошимни эгиб,
Яна узинг қўлла,
 онажон халқим!

2007 йил 27 июнь

ТИНЧЛИК

Дунёда битта сўз бор —
тенгдир катта-кичикка.
У ҳатто коинотни
ҳарир каби ўрайди.
Кимдир кимни йўқласа
куз тикиб яхшиликка,
Даставвал бир-биридан
тинчликми? — деб сўрайди.

2007 йил 6 август

ЮРТДОШЛАРИМ

Қалбимни чулғайди ажиб бир қушиқ,
Юрт кезсам, у баланд тоғлардан ошсам.
Далалар қўйнида меҳнаткаш, мушфиқ
Азиз юртдошларим билан учрашсам.

Текис дазмол изи бўлмас, эҳтимол,
Уларнинг усти-бош, энгилларида.
Боқишар ҳамиша боладай хушҳол,
Зарра эгрилик йўқ кўнгилларида.

2007 йил 8 сентябрь

ШОИР

Дуч келган кимсани дуст билма, шоир,
Панд егач бағрингни сунг тилма, шоир.
Номингдан улуғроқ мартабанг йўқдир,
Давралар турига ингилма, шоир.

2007 йил 9 сентябрь

НАЗАРМАТ ОТА

Шоирнинг 90 йиллигига

Ғалвали дунёнинг кузига қараб,
Жанггоҳларда гоҳ қонларга бота,
Тўқсон йил тириклик довига чидаб,
Қандай яшагансиз, Назармат ота?!

Ҳаёт мажбурият бўлиши мумкин,
Ирсият – умрга таянч ихота.
Турфа одамларга меҳрни лекин
Қандай сақлагансиз, Назармат ота?!

Аслида саволни бермоқ қийинмас.
Саволлар гоҳ взвод, гоҳ рота-рота.
Барига қул силтаб қуясиз, шу бас,
Билганингиз туғри, Назармат ота...

2007 йил 7 ноябрь

ИНСОН

Сенга бўлсин эзгу ҳисларим,
Нафратларим бошқа ёқларга.
Ўзни таниб, Сени изладим,
Дуч келсам ҳам шум сиёқларга.

Биров Сени авлиё деди,
Биров деди меҳнаткаш сиймо.
Гар сийратинг ёдимда эди,
Сувратингни кўрмадим аммо.

Йўлиқасан гўдак бўлиб гоҳ,
Гоҳ мўйсафид, гоҳ шод, гоҳ нолон.
Кимлигингдан бўлмадим огоҳ
Ва атадим номингни — Инсон.

2007 йил 20 ноябрь

ҚАРҒИШ

Оссалар – дақиқа умрингга якун,
Отсалар – дақиқа умрингга якун.
Эл-юрт қарғишидан асрасин Худо,
Авлод-аждодингга етгай у бутун.

2007 йил 21 ноябрь

ВАТАН ФАРЗАНДИ

Гоҳо ёш болага ухшайди Ватан,
Содда, норасида, пок ва бегубор.
То озор етмасин унга дафъатан,
Бегона кузлардан асрамоқ даркор.

Ватан улуғ пирга ўхшайди гоҳи,
Қўллагай, аритгай қўздан ёшларни.
Юрса товониға ботмасин токи,
Йўлдан олиб қўйинг ҳар хил тошларни.

Ким унинг хизматин этолса адо,
Икки дунёда ҳам бўлмагайдир кам.
Ўзини таъмасиз қилдими фидо,
Ўша зот Ваганга фарзанд чинакам.

2007 йил 3 декабрь

КАМТАРЛИК

Ҳар кимга буюрсин узининг дарди,
Баъзан кулсанг камдир, йиғласанг ҳам оз.
Бир куни хилватда суҳбат қиларди
Содда шогирд билан меҳрибон устоз.

Устоз дер эдики: — Топшириқ шулдир:
Йуқот фалончини, қурисин зоти.
Сўнг эса албатта ўзингни ўлдир,
Жаннатга тушасан уша заҳоти.

Шогирди дер эди ғоятда камтар:
— Устоз, мақбул эрур айтган сузингиз.
Жаннат шу қадарли нақд булса агар,
Ишни бошлаб беринг аввал узингиз.

2007 йил 20 декабрь

БОЗОРЧИЛАР

Ҳеч кимсага айтмаймиз бу сиримизни,
Меҳмонлардан узмаймиз кўз қиримизни.
Тушга қадар биз уларни алдагаймиз,
Тушдан кейин алдаймиз бир-биримизни.

2007 йил 20 ноябрь

ҚУМ СОЧИШ

Кичкинтой набирам лаби пирпираб,
Кичкина ҳасратин очди бир куни:
Ўртоғим қум сочди кўзимга қараб,
Хафа қилмагандим ахир мен уни...

О, болам, бегоқат бўлма бунча ҳам,
Бобонгнинг жонига берсин-да тўзим.
Мен ҳам ундайларни агар санасам,
Оссам бўлар эди ўзимни ўзим.

2007 йил 20 ноябрь

ТАБИАТНИНГ ИШИ

Табиатнинг иши гоят ранг-баранг,
Ҳаддан зиёдликни севар у бир оз.
Икки бошли бузоқ бор эмиш, қаранг,
Бор эмиш қайдадир тўрт оёқли ғоз.

Турфа ҳодисотга учрар одам ҳам,
Гоҳида отлик у, гоҳи пиёда.
Гоҳи босиб келса ҳаддан зиёд ғам,
Гоҳи шодлик келгай ҳаддан зиёда.

Лекин ҳеч бир кимса билмас шу асно,
Тақдир ипи қандай тўқилганини.
Ҳаддан зиёд оқил туғилдими ё,
Ҳаддан зиёд нодон туғилганини.

2007 йил 24 ноябрь

ЖАННАТ

Умрим шамоллари ҳануз слади,
Ҳануз нурли чеҳранг турар қошимда.
Онажон, мен сени кургим келади
Етмишни қоралаб қолган ёшимда.

Майлига, менга ҳам ором тилагин,
Онажон, согинчим сен узинг рости.
Муйсафид ўғлингнинг бошин силагин,
Менга жаннат эрур оёғинг ости.

2007 йил 25 ноябрь

ОШ

Кимдир кимга ташланиб,
Муттасил захрин сочар.
Хашагини титкилаб,
Минг йиллик айбин очар.
Эҳтиёт бул, биродар,
Гўлаҳларга ишонма,
Ош пишганда қозонни
Билдирмай олиб қочар.

2007 йил 25 ноябрь

ПАХТА

Туғилиб илк бора бешикка кирсам,
Бошимда болишим бўлган ўзингсан.
Дунёнинг қайси бир бурчида юрсам,
Фурурим, нолишим бўлган ўзингсан.

Кездим қасрларни – шуҳратинг сабаб,
Гоҳи зиндонларга айланди жойим.
Лойимни қорганда момикқа ўраб,
Йўргаклаб олгандир балки Худойим.

Пахта деб куйласам сени қай замон,
Ёгилди шаънимга ҳатто маломат.
Эмишки, йўқ сенда илҳомдан нишон,
Йўқдир гўзалликдан сенда аломат.

Сени ризқим деди муштипар онам,
Демакки, ризқимсан азалдан-азал.
Токи шу тупроқда экан насибам,
Ҳатто янтоғига ёзурман ғазал.

2007 йил 27 ноябрь

ДУСТ

Тақчил буюмлар бор, тақчил дори бор,
Уларга айрича бўлгай эътибор.
Дуст ҳам тақчилларнинг руйхатидадир,
Шукрим, дуст менда бисёрдир, бисёр.

2007 йил 2 декабрь

ҲИДОЯТ ЙЎЛИ

Ислоннинг муқаддас арконлари бор,
Ҳаж, рўза, намозу закот ва жиҳод.
Улар боғлиқ эрур иймонга пойдор,
Бажарган ҳар мўмин топгайдир нажот.

Руза ва намоз-ку ҳамроҳдир доим,
Закот ҳам топилгай ба қадри имкон.
Имонинг то маҳшар бўлсин бут, қоим,
Лекин жиҳод недур? Наҳот жанг ва қон!?

Қай мўмин ҳидоят йўлини билса,
Ҳирсу нафс ҳужумин этолсин барбод.
Расулulloҳ демиш:—Кимки ҳаж қилса,
Ўшадир дунёда энг яхши жиҳод.

2007 йил 19 декабрь

ИЖРОЧИЛАР

Мақсадимиз аниқ,
Ғоямиз порлоқ,
Зорлигимиз йўқдир ҳимочиларга.
Ва лекин ишимиз тушади кўпроқ
Пастдаги оғайни — ижрочиларга.

Секин ўсиб бориб, уч йилми, тўрт йил
Мазкур ўриндиқда ўлтирар улар.
Жуда ҳам зийракдир, жуда ҳам қобил,
Бўлмаган ишни ҳам бўлди рар улар.

Унутиб қўйиши мумкиндир баъзан
Бирор таниши ё ёрнинг исмини.
Лекин унутмайди ёзилмай қолган
Муҳим ҳисоботнинг сўнгги қисмини.

Уйига қайтади ҳориб ва толиб,
Баъзан ярим тунда ё ундан нари.
Тушларига кирар — курортлар қолиб,
Мансабнинг кейинги поғоналари.

Асли ўшалардир аркони давлат,
Улар бор, қўргонга йўламас ётлар.
Аниқ тавсифлари биттадир фақат:
Ижрочи зот улар, ижрочи зотлар.

Бироқ кунгли жушиб онда-ю сонда,
Баланд мақомларда сўзлайдилар ҳам.
Сигара тутатиб юксак балконда,
Олис-олисларни кўзлайдилар ҳам.

Не ажаб, тобига келганда тандир
Новвой очиқ жойга кулча ҳам ёпгай.
Нима бўлганда ҳам улар, барибир,
Қутлуғ даргоҳларда тарбия топгай.

Шеъримни тугатдим,
Ғоя ва туроқ
Таҳлили олиму имлочиларга.
Олий минбарларга чиққунча бироқ
Мен уни уқийман ижрочиларга.

2007 йил 23 декабрь

ИНСОН ОМИЛИ

Самолётлар қулар,
Кемалар чўкар,
Поездлар изидан чиқиб кетади.
Бу ҳолнинг сабабин қанча изқувар,
Қанча идоралар таҳлил этади.

Кичик мурватгача ахтариб топиб,
Текширар илмнинг неча комили.
Охири бесамар дафтارين ёпиб,
Дейдилар: сабабчи инсон омили.

О, инсон омили, сунгги сабабкор,
Тангри қошидаги ёлғиз далолат.
Ўзингнинг дардингга ўзингсан айбдор,
Ўзингга юклайсан ўзинг маломат.

Ҳатто надоматинг ўзингга тортиқ,
Чуккан кема билан чўккайми зоринг.
Баридан ортиқдир, баридан ортиқ
Сенинг бир-бирингга берган озоринг.

Фалва чиқармоққа сен доим шайсан,
Бурайсан тинч турган бошнинг мурватин.
Умринг ўтиб борар, сен-чи, яшайсан
Бир шумлик қилишнинг пойлаб фурсатин.

Не-не закий зотлар сенинг дастингдан
Шайтонга коранда бўлгани ҳам рост.
Сенинг макрингдану сенинг қасдингдан
Кимлардир беажал улгани ҳам рост.

Улуғ кашфиётлар сеники гарчанд,
Ўзингсан фалакнинг тенгсиз олими.
Бир кун меҳварида замин еса панд,
Сабаб булмасмисан, инсон омили.

2007 йил 23 декабрь

ЁШЛИГИМ

Олис қишлогимнинг кучаларида
Тупроқни чангитиб юрган ёшлигим.
Жанубнинг юлдузли кечаларида
Ухламай хаёллар сурган ёшлигим.

Орзулар қайгадир чорлади бир чоқ,
Ортада қолиб кетди у азиз тупроқ.
Кимгадир шогирду кимгадир уртоқ,
Шеър билан суҳбатлар қурган ёшлигим.

Танидим юртимни, қадим элимни,
Алишер сўзлаган сулув тилимни.
Ва лекин ёвларим тўсиб йўлимни,
Не забун кунларни кўрган ёшлигим.

Дунёда бировни камситмоқ ёмон,
Ёмондир сеники бўлмаса замон.
Тополмай бир чора, тополмай имкон,
Йўлин ёлғизликка бурган ёшлигим.

Шукур, тузонларда қолмадим сўлиб,
Келди хуш даврон ҳам шавқларга тўлиб.
Энди рўпарамда набирам бўлиб,
Мардона қад кериб турган ёшлигим.

2007 йил 25 декабрь

ЯНГИ ДАВРА

Бир даврада мен ўзимни бегона сездим,
Гуё бошқа сайёрага келгандай сайёҳ.
Гурфа нозик буюмлардан қамашиб кузим,
Қурқар эдим, тегиб кетмай дея баногоҳ.

Аҳли давра ғоят пўрим, ғоят мафтункор,
Ҳар бирининг имосида назокат аён.
Улар таъзим қилишарди такрор ва такрор,
Ғақиб олган узуклари ялтирар чунон.

Мен-чи, ёлғиз ултирардим кўрган каби туш,
Буйинбоққа мос келганми мен кийган кўйлак?
Ғалай санчқи, қошиқларга боқардим хомуш,
Қайси бирин қайси қўлга олмоғим керак?

Шу он қўшиқ янграб қолди ёруғ сахнада,
Ғамгинмиди, шодмонмиди — билмасдим,
валлоҳ!

Май ичмасдан мастдай эдим ўша лаҳзада,
Менинг учун қадаҳ сўзи айтилмишдир, воҳ!

Янги замон ғунчалари, сизларга салом,
Битта кўҳна мўмиёни сийламишсиз, бас.
Набиралар кўрсатибди менга эҳтиром,
Демак, ушбу даврада мен бегона эмас.

2007 йил 31 декабрь

ЙЎРИҚ

Дунёнинг ибратли йуриқлари бор,
Ўша бошқаради умр кемасин.
Дустига меҳрини этганда изҳор,
Ҳеч ким кўкрагидан тепки емасин.

Қанча камолотга етмасин одам,
Асло унутмасин Халлоқ — эгасин.
Ўзини гуноҳкор санасин ҳар дам,
Савоб ишни эса қилдим демасин.

2008 йил 10 январь

МУЛК

Сен мени кечиргин гапларим учун,
Ўринсиз сўзларим учун кечиргин.
Сенинг юзларингга боқиб туну кун
Туймаган кўзларим учун кечиргин.

Фикринг меникидир, зикринг меники,
Менга тааллуқли гўзаллигинг ҳам.
Қолган барча мулкинг, майли, сеники,
Айт-чи, нима қолди ўзингга, эркам.

2008 йил 10 январь

ЎЗБЕК ГЕНЕРАЛЛАРИ

Икки генералим турар ёнма-ён,
Ўтли кўзларида жасорат зоҳир.
Улар Темурбекнинг наслидир шоён,
Бири Алишеру бири Баҳодир.

Ёвқур саркардалар – кўрқув билмаган,
Тинчликка масъулдир ўлкаларида.
Икки амакимга¹ насиб қилмаган
Юлдузлар чақнайди елкаларида.

Олис ўрмонларда қайси бир замон
Дарахт кесар эди ўзбек аскарари.
Жалолни² эътироф этмаган даврон
Унинг авлодин ҳам сурганди нари.

Садағаси кетай ҳурлик сўзининг,
Ўзбегим сочилган гардларин топди.
Боболарин эслаб, яна ўзининг
Қўмондонин топди, мардларин топди.

Ҳеч ким орзу қилмас шамширни, бироқ
Унингсиз дунёни асраш ҳам қийин.
Мен нечун қувониб шеър айтмай бу чоқ,
Ўзбегим генерал бўлгандан кейин.

2008 йил 14 январь

¹ Шоирнинг икки амакиси иккинчи жаҳон урушидан қайтмаган (*Таҳририят*).

² Жалолиддин Мангуберди.

УМР ЗИНАЛАРИ

Йигитликда эслайсан болаликни,
Боғлари гул, тоғлари лолаликни.

Ўрта ёшда йигитлик ёдга тушар,
Томирингда қонларинг қайнаб, жушар.

Етгайдирсан олтмишу етмишга ҳам,
Ўрта ёшинг уйларсан сен ушбу дам.

Асло рухсат сўрамай умр елар,
Томорқанга кексалик кириб келар.

Қилолмайсан ҳеч кимдан упка-гина,
Ахир тугаб бормоқда кўҳна зина.

Кексаликни эслашга келмас навбат,
Энди битта тасалли қолгай фақат:

Набиралар нима деб ёдлар экан?
Феъли қандоқ чол эдинг? Гулми, тикан?

Не бўлса ҳам яшайвер кўрмай завол,
Лекин сўнгги синовни унутма, чол.

2009 йил 19 март

БОР ГАИ

Ҳозирча кераксан ёруғ оламга,
Ҳозирча номинг бор, йўлингда йўқ гов.
Зийрак бўл, дуч келган ҳар бир одамга
Салом бер дарров.

Эҳтимол, ақчанг ҳам мўлдир кўлингда,
Тагингда тулпоринг кишнар, эҳтимол.
Кимки салом берса учраб йулингда,
Алик ол дарҳол.

Пайт келар, бир четда кезурсан танҳо,
Тулпоринг кишнамас, ақчанг ҳам қолмас.
Сенинг борлигингни билишмас ҳатто,
Ҳеч ким салом бермас,
Алик ҳам олмас...

2009 йил 30 март

ҲАЁТ КЎЗГУСИ

Мана бу кўприкдан утасан ҳар кун,
Манзилинг яқиндир, ташвишинг йироқ.
Кимдир бу кўприкни қургани учун
Бир оғиз раҳматинг айтмайсан бироқ.

Чинорнинг сояси сени этди ром,
Чарчоғинг чиқариб, мизғидинг секин.
Унинг паноҳида топдингу ором,
Бир зум эсламадинг эгасин лекин.

Одам боласига хосдир бу одат,
Ҳар қандай ҳолда ҳам уйлар ўзини.
Ахир ўз аксини кўргайдир фақат,
Кўзгуга ташлаган чоғи кўзини.

Бу гап бамисоли Хизр йўлиқиб,
Бошқа қиёфада турган кабидир.
Шоирнинг шеърини мириқиб ўқиб,
Ўзини танимай юрган кабидир.

2009 йил 7 апрель

СЎЗ

Мавриди келмаса чопма бедовни,
Жавобини билсанг, берма суровни.
Дунёда сукутдан яхшироғи йуқ,
Сўз айтишга мажбур қилма бировни.

2008 йил 29 апрель

ҲАЁТ УММОНИ

Уз-узича қайнаб ётар ҳаёт уммони,
Унга ҳеч ким масъул эмас, жавобгар эмас.
Чорасизлик боис жўшар инсоннинг қони,
Ҳаракатга солар уни кураш ҳар нафас.

Подонликдир фақат бахтни куйламаклик ҳам,
Бир бахтсизлик эвазига бир бахт кулажак.
| монликни куравериб чарчаган одам
Охирида диндан чиқиб, осий булажак.

Одамзотдан булак барча мавжудотки бор —
Ўзлигини қилолмайди асло тасаввур.
Инсон зотин кўлида йўқ зарра ихтиёр,
Қутқаради уни фақат Иймон, Тафаккур.

2008 йил 20 май

АЖДАҲО

Қадимий эртақларда
Таърифлашиб дунёни,
Тилга кўп олишади
Уч бошли аждаҳони.

Аслида аждаҳога
Учта бош нега керак?
Ўлжани ютса бири,
Иккови пойлар сергак.

Инсон аждаҳо эмас,
Биттагина боши бор.
Барча савдони унга
Сигдирмоқлиги даркор...

2008 йил 25 май

ЖАЙХУН ҲАНГОМАСИ

(Ҳазил)

Ибройим Юсуповга

Жайхуннинг ул ёғида
Хоразмлик шоликор,
Жайхуннинг бул ёғида
Қорақалпоқ чорвадор.

Иккиси ҳам туну кун
Юмуш билан банд эди.
Феъллари ҳам ўхшашдир,
Эгизакмонанд эди.

Бироқ уртада дарё,
Кўришиб бўлмас доим.
Яхшиям, одамзотга
Овоз берган худойим.

Улар гоҳо бир-бирин
Йўқлашиб чақирарди.
Овозларин борича
Қирғоқдан бақирарди.

Кайф деган ҳам бор нарса,
У ҳам кўнгил бозори.
Бир пайт қорақалпоқни
Тутди носнинг хумори.

Носқовоғин олдию
Кафтига қоқди, аммо
Бир чимдим ҳам чиқмади,
Тугаб қолмиш нос, оббо!

Энди нетиб булса ҳам
Босмоқ керак хуморни.
Дарёнинг нарёғидан
Чорлади шоликорни:

– Ҳой, ёшулли, йўқ дема,
Савобимга ботақол.
Мен учун ҳам бир отим
Носвойингдан отақол.

Овоз келди у ёқдан:
– Мана, носни отдим,— деб.
Сен ҳам кайфин суравер,
Савобингга ботдим, деб.

Алқадилар бир-бирин,
Кўнгиллари бузилиб.
Туйқусдан қорақалпоқ
Ётиб олди чўзилиб.

Не дер эдик, бу ажаб
Ҳангома ҳам бас бўлди.
Хоразмлик нос отиб,
Қорақалпоқ маст бўлди.

2008 йил 1 июнь

ФИРИБГАР ҚИССАСИ

Неча юз йиллар бурун,
Амир Темур замони.
Бепоен мамлакатнинг
Тинч эди тўрт томони.

Боғлар гуллаб, чаманда
Булбуллар чаҳ-чаҳларди.
Тирикчиликдан бўлак
Йўқ эди элнинг дарди.

Дарёлар тинса тинар,
Шамол ҳам тўхтар, бироқ
Эзгуликнинг ёнида
Ёвузлик доим уйғоқ.

Бу ҳудудда яшарди
Гоят қув бир фирибгар.
Тегирмонга гашласанг,
Тобланиб чиқар баттар.

Унинг қутқу, домига
Тушмаганлар кам эди.
Ҳаттоки шаҳзодалар
У билан ҳамдам эди.

У гоҳо салтанатнинг
Номидан ҳам сўзларди.

Қайга борса, даставвал
Фазнасини кузларди.

Қушлар ҳам кўниб-кўниб
Қилгандек кўкда парвоз,
Бир кун кўзаси синиб,
Қўлга тушди найрангбоз.

Адолатдан бу дунё
Ҳамиша эмас холи.
Фирибгар осилсин, деб
Чикди фармони олий.

Баланд дорнинг остига
Келтирдилар маҳқумни.
Жаллод сиртмоқ солай деб
Пайпаслади ҳалқумни.

Ажабо, елкаю бош
Туташиб кетган тамом:
Унинг бўйни йўқ эди,
Бўйни йўқдир, вассалом!

Бу ҳолни Яратганнинг
Ҳукми деб билишдилар.
Фирибгарни ҳудуддан
Бадарға қилишдилар.

Орадан йиллар кечиб,
Асрлар уртасида,
Фирибгар пайдо булди
Бобуршоҳ урдасида.

Ҳиндуни лақиллатди,
Муслмонни талади.
Ошни у еб, бошқалар
Товоғини ялади.

Шов-шуви бориб етди
Ҳазратнинг қулогига.
– Ташланг, – деди, – бадбахтни
Чунг филнинг оёгига.

Мана энди, баччағар,
Уддаласанг қил фириб.
Уни филнинг олдига
Ташладилар келтириб.

Тоғдайин фил шу заҳот
Топтайман деб хезланди.
Лекин бирдан гувраниб
Орқасига тисланди.

Филнинг ушбу қилиғи
Одатига эди зид.
Фирибгарнинг оғзидан
Анқир эди бадбуй ҳид.

Бу ҳолни ҳам Яратган
Ҳукми деб билишдилар.
Фирибгарни Оградан
Бадарга қилишдилар.

Асрлар утаберди
Кўриб бахту кулфатни.

Фирибгар ҳам фатҳ этди
Турфа хил мамлакатни.

Бу дунёда аслида
Ҳеч кимга эмас осон.
Бухорога келганда
Тутди уни Олимхон.

— Куринг, одил сиёсат
Юритаман, — деди у.
Фирибгарни зиндонда
Чиритаман, — деди у.

Аввал роса калтаклаб,
Ташна қилди қонига.
Сўнгра зиндонга тикди,
Шерик қуйиб ёнига.

Орадан кунлар ўтди,
Ўтиб кетди ойлар ҳам.
Қалбларга шафқат солиб
Ҳайит келди мукаррам.

Фармон чиқарди Амир,
Унда жо шундай сўзлар:
— Авф қилинсин энг мўмин,
Энг батартиб маҳбуслар.

Фирибгарнинг шериги
Авфга илинмиш, аммо
Зиндоннинг ичида ҳам
Бошланди янги ғавфо.

Боқсалар, шерик ётар
Оёк-қўли чалмашиб.
Фирибгар чиқиб кетмиш
Кулоҳини алмашиб.

Орадан йиллар ўтди,
Ёлғон яшнаб, чин куйди.
Кеча иштон кийганлар
Улгуришиб шим кийди.

Қайси куни бозорда
Бир томоша кўрдим заб.
Аллақандай кимсани
Судраб кетарди миршаб.

Мен сўрадим: – Айт, бунинг
Гуноҳи нима эди?
Миршаб-чи, парво қилмай:
– Буми? Фирибгар! – деди.

Шу тариқа заминда
Давом этади ҳаёт.
Аммо, миршаб биродар,
Ўзингга бўл эҳтиёт!

2008 йил 4 июнь

ЯНГИ АҚИДА

У деди: — Урф ҳозир шундай ақида:
Мен ҳам китоб туздим бобом ҳақида.

Хотира ёзиб бер, оғайни, сен ҳам,
Китоб тайёр бўлган, суратлари жам.

Бу деди: — Бобонгни кўрмаганман-ку,
Демак, ҳеч суҳбат ҳам кўрмаганман-ку?!

У деди: — О, дўстим, камтарсан-да заб,
Яхшилаб эслаб кўр, эсла яхшилаб.

2008 йил 12 июнь

БОЛАКАЙ

Болакай уйинчоғин
Гоҳ тузатар, бузар гоҳ.
Болакайнинг қилиғи
Яратганга ўхшар, оҳ!..

2008 йил 15 июнь

МЕНГА ХУШ ХАБАР АЙТ...

Менга хуш хабар айт, ёлгон бўлса ҳам...
Дарду машаққатлар утгайдир бари,
Ўксима, оёққа тургайсан, деб айт.
Умрингнинг фараҳбахш, тотли онлари
Ҳали олдиндадир, кўргайсан, деб айт.

Менга хуш хабар айт, ёлгон бўлса ҳам...
Дустларинг бордир-ку ҳали дунёда,
Сени кулфатларда қолдирмас, деб айт.
Ёвузлик бўлса ҳам ҳаддин зиёда,
Сени чангалига олдирмас, деб айт.

Менга хуш хабар айт, ёлгон бўлса ҳам...
Олис муҳаббатинг сунмаган ҳамон,
То ҳануз унутмай юрибди дегил.
Сарғайган дафтарин варақлаб пинҳон,
У сени тушида кўрибди дегил.
Менга хуш хабар айт, ёлгон бўлса ҳам...

2008 йил, июнь

ЗИЁФАТ

Бир кун ийгитнинг мардлиги тутди,
Дастурхонин ёзиб, дустларин кутди.
Зиёфат сабабин сурашса, деди:
— Бугун уйда куним бежанжал утди.

2008 йил 8 июнь

ЧИНГИЗ АЙТМАТОВ

Ўтди Чингиз оға,
Тенгсиз бир даҳо,
Улуғ бир қиссагуй, туғма донишманд.
Майда туйғуларни суймасди асло,
Маҳобати эса Манасга монанд.

У инсон дардини куйлади тулиб,
Сўзни азиз билди нон билан туздек.
Меҳру садоқати мустажоб бўлиб,
Алибни бошига кутарди ўзбек.

Ота юрти учун курашларга шай,
Не буюк зогларга булди ҳамнафас.
Қирғиз эканлигин зарра унутмай,
Тулпорин бошқача кишнатмади, бас.

2008 йил 12 июнь

САЙЁҲ

Олис сафарларга сайёҳ йўл олар,
Уни олиб учар поезд шиддати.
Шаҳар чироқлари кўринмай қолар,
Йўқликка сингади тоғлар келбати.

Дафъатан бўшлиқни ҳис этади у,
Ортиқча матоҳдай жой тополмас тан.
...Гарчанд юрагимда сийратинг бор-ку,
Сувратинг йироқда қолмоқда, Ватан.

2008 йил 15 июль

ҚИСМАТ

Қисматни нарироқ суриб бўлмайди,
Билмайсан йўлингни қай вақт тусишин.
Куз билан ҳеч қачон кўриб бўлмайди
Дарахт ва тирноқнинг қандай ўсишин.

Нафрат ҳам улғаяр секин, қатма-қат,
Эзгу ҳисларингга бермай қуяр эрк.
Болам, сен уни ҳам этгин назорат,
Дарахт ва тирноқни қайчилагандек.

2008 йил 16 июнь

ТЎҒРИЛИК

Совчи дер: — Отахон, берингиз дуо,
Жуда тўғри йигит булғуси куёв.
Ота дер: — Тўғрилик яхши-ю, аммо
Бундайлар рўзғорин боқолмайди-ёв.

2008 йил 22 июль

ДУО

Бир кун эшигингдан кирар бўлсам гар,
Менга таъма билан боқма, мезбоним.
Йуқдир менда мансаб, мол-мулк, олтин-зар,
Борим шулдир фақат: тандаги жоним.

Афсуски, ҳақим ҳам эмасман, демак,
Сени этолмасман дардлардан халос.
Балки сенга чин дўст, чин ҳамдам керак,
Улар ўзимга ҳам кераклиги рост.

Шеърий совгаларим мул эрур аммо,
Хурсанд бўлгум уни тинглаган онинг.
Кетар чоғи эса қилурман дуо,
Агарда қиммати бўлса дуонинг...

2008 йил 3 август

КЎНИКИШ

Дунё бола учун улкан, албатта,
Митти жусса билан полвон, шер эдик.
Бирон қарияни кўрсак, ҳайратда,
Фалон ёшда эмиш, наҳот, дер эдик.

Болалик, йигитлик шамолдай елди,
Нишонига етди бамисоли ўқ.
Мана, олтмиш ўтди, етмиш ҳам келди,
Ҳеч қандай ҳодиса юз бергани йўқ.

Кўникиш хос экан инсонга доим,
Ҳайрат ҳам нисбий ҳол бўлиб қоларкан.
Арслонни ўргатган каби Худойим,
Охир қафасига қамаб оларкан.

2008 йил 3 август

ЙЎРТИБ ЎТАР

Эл ичида буртиб утар тўрт-беш киши,
Дуч келганни туртиб ўтар тўрт-беш киши.
Ўлжа излаб бу дунёнинг саҳросида,
Қашқир каби йўртиб ўтар тўрт-беш киши.

2008 йил 3 август

ОЗОДЛИК

Куёш тугилганда қадим аждодлар
Ўзларин йўқотмиш кўрқув, титроқда.
Самога термилиб қилмиш фарёдлар:
– Куёш банди булди! Куёш сиртмоқда!

Балки бу қиёмат кунидан хабар,
Балки куфримиз кўп, гуноҳимиз зил.
Шундоқ хитоб этмиш ҳазрат Пайғамбар:
– Куёш тугилганда қулни озод қил!

Нечоғли тансиқсан, озодлик сўзи,
Сени фалаклар ҳам кўтаргай бошга.
Коинот машъали бўлса ҳам ўзи,
Озодлик керакдир ҳатто куёшга!

2008 йил 4 август

ФАСЛЛАР

Ҳар битта фаслнинг ўз таровати,
Ҳар бир умрнинг ҳам ёзи, кузи бор.
Номига ярашиқ файзи, роҳати,
Асло такрорланмас айтар сузи бор.

Хилватда учрашди йигит билан қиз,
Атрофга таралди баҳорнинг иси.
Бирови «Жонгинам» деса тинимсиз,
Жавобан «Асалим» дерди бириси.

Гарчи завқи бордир бундай ҳолларнинг,
Унутманг қай фасл эканлигини.
Ҳали эшитмадим кампир-чолларнинг
«Жонгинам», «асалим» деганлигини...

2008 йил 8 август

ТУШ

Тушларимга кирар Деҳли сафари,
Сарбаланд саройлар, минорлар юксак.
Издихом ичида юрганинг сари
Сени қуршаб олар гадойлар лак-лак.

Бири шол, бировин тескари боши,
Садақа сўрашдан ияги толмас.
Аёвсиз қиздирар Ҳинднинг қуёши,
Лекин кўзёшларни қурита олмас.

Гадойни тўйгизмас мен берган чақа,
Халос эта олмас бу оҳу зордан.
«Ҳар қайда бандангни ўзинг ёрлақа»,
Шафқат сўрар эдим Павардигордан.

2008 йил 18 август

СУҲБАТДОШ

Қанийди учраса шундай бир одам:
Сен ёқа бўлганда у ҳам енг бўлса.
Ёши, мартабаси тенг бўлмаса ҳам,
Албатта сен билан кўнгли тенг бўлса.

Қанийди учраса шундайин бир зот,
Гаплашсак жайдари ёронларга хос.
Дейлик: юлдузларда бормикин ҳаёт,
Қайси дармондори қайсимизга мос.

Қанийди учраса шундай суҳбатдош,
Бир-бирин асабин арралашмаса.
Бири кўз бўлганда, бири бўлса қош,
Суҳбатга ғийбат ҳеч аралашмаса.

2008 йил 19 август

ШОИРНИНГ ЯРАТИЛИШИ

Шоир керак бўлди Адабиётга,
Дедик: «Уни тезда топмоғимиз шарт».
Таяниб тажриба ҳамда саботга,
Шоир яратамиз талантли ва мард!

Олимлар юмушга киришди хушёр,
Бўлсин янги шоир бундоғ, дедилар.
Фаоллар йиғини чиқарди қарор,
Матбуот ҳам қўллаб, шундоғ, дедилар.

Битгасин яратдик, иккинчисин ҳам...
Дизайни жойида, кўзни оларди.
Лекин шеър ёздирсак, нимасидир кам,
Оддий бир тақлидчи бўлиб қоларди.

Ҳаракатга тушмас пуфламасанг гар,
Муқом кила бошлар курса устасин.
Бир жуфт аскияга келмас баробар,
Ясаб қўйган билан бунинг юзтасин.

Билингиз, ҳақиқий истеъдод насли
Бир оз самовотга тегишли хилқат.
Даврон тупрогига шоирни асли
Яратганнинг ўзи эккайдир фақат.

2008 йил 20 август

ХОТИРА

Юлдузлар мисоли бедорсан,
Тоғларнинг қоридек бокира.
Сен азиз зотлардан ёдгорсан,
Хотира, хотира, хотира.

Дунёда ботирлар кўп утган,
Сўнмаган яшашга ҳаваси.
Кимгадир ҳаёт ҳам бахш этган
Уларнинг энг сунгги нафаси.

То ўзинг мададкор экансан,
Ўчмагай руҳимда ҳаяжон.
Ниҳолни асли сен эккансан,
Онажон, отажон, бобожон.

Бу Ватан жаннатдир, жаннатдир,
Ҳаётдир сеҳрли, соҳира.
Шаънингга авлодлар раҳмат дер,
Хотира, хотира, хотира.

2009 йил 16 апрель

РИВОЯТ

Ҳурмат қилиш яхши ёши каттани,
Айлантириш мумкин чипта-латтани.
Қирқ ўғил шу тахлит навбат ошириб,
Боқиша олмади битта отани.

2008 йил 21 август

ОТА

Ушбу ҳикмат билан ободдир дунё,
Отани билмишлар пир деб доимо.
Ота розилигин олиб юр мудом,
Ота қарғишидан асрасин Худо.

2009 йил 10 апрель

АМНИСТИЯ

Кимнингдир бошига иш тушди ногоҳ,
Шайтон аврадимми – топмади тўзим,
Болаларин йиғиб чекди оҳу воҳ,
Кечирмайман, деди, ўзимни ўзим.

Жазо ҳам муҳаққақ бўлди, албатта,
Қисмат эшигига бош эгиб борди.
Сени кечирдилар, дейилган пайтда,
Қайта туғилдим, деб додлаб юборди!

2008 йил 28 август

КАРВОН

Укам Қамбаралига

Биз битта карвонда кетаётирмиз,
Сафимизда нор ҳам, буталоқ ҳам бор.
Биз битта бисотни элтаётирмиз,
Йўлимизда қор ҳам, қатқалоқ ҳам бор.

Кимдадир бир меш сув, кимдадир элак,
Кимдадир ёмби бор — арзир жаҳонга.
Ортиқча нарса йўқ, бари ҳам керак,
Бари ҳам мансубдир битта карвонга.

Манзилдан узмасмиз кўз қиримизни,
У бизни чорлайди, бизни юпатар.
Безовта қилади ҳар биримизни
Ногоҳ овлоқларда кўринган хатар...

2008 йил 30 август

СОҲИБДИЛ

Бир кимса йўлидан адашиб гирён,
Чўкиб бормоқдайди қора ботқоққа.
Ногоҳ учрадию соҳибдил инсон,
Кимсани қутқазди, ўради оққа.

Маҳшарнинг гурбатли палласи эди,
Саҳрода икковлон учрашди бехос.
Кимса: — Танимайман мен сени, — деди.
Соҳибдил: — Минг афсус, — деёлди холос.

Шунда садо келди: — Оё, жим тургил,
Бу-ку оддий махлуқ, юзсиз, шарманда.
Маломат тигини ўзингга ургил,
Яхшилиқни ўзинг қилдинг-ку, банда.

2008 йил 1 сентябрь

УМР

Ўтди қанча авлод,
Қанчалар одам,
Биз эса хотира ғамини еймиз.
Худо раҳмат қилсин ҳаммасини ҳам,
Улар қалбимизда абадий деймиз.

Ҳолбуки, ўтганлар энди бир руё,
Улар бамисоли изсиз кетган ўқ.
Қанчалик маҳобат қилмайлик, аммо
Улар энди йўқдир, улар энди йўқ.

Ўйласам, юрагим кетар энтикиб,
Йўқлик қаршисида турибман ҳайрон.
Наҳотки, шунча йил умримни тикиб,
Йўқ одамлар билан сурибман даврон...

2008 йил 1 сентябрь

ИЗЗАТ

«Уйку жой танламас, муҳаббат чирой»,
Халқнинг бу мақоли ростдир, ҳойнаҳой.
Ўзлигинг пеш қилиб, иззат излама,
Кудуқ тубидан ҳам кўринади ой.

2008 йил 2 сентябрь

ЖОҲИЛ

Осмонлардан келар айтган сўзгинаси,
Донолардай боқар гоҳи кўзгинаси.
Менга бу гап ёқмади, деб қўядилар,
Жоҳилгина эрур асли ўзгинаси.

2008 йил 3 сентябрь

ИТАЛИЯ

Гўзал Италия, мафтункор диёр,
Худойим яратган бетимсол маъво.
Буюк шеърятинг бўлиб сабабкор,
Ардоқлаб яшадим сени доимо.

Йиллар ўтиб, мана, соғинчим тошиб,
Сенинг тупроғингга келдим мен қайта.
Яшил ўрмонларинг, тоғларинг ошиб,
Мовий денгизингга саломлар айта.

Дузах ҳар қайда бор ва лекин жаннат
Ипакка уралган дурдек ниҳондир.
Гар уни заминда ахтарсанг, албат,
Бири сен, бириси Ўзбекистондир.

Ўтган даҳоларнинг номин этиб ёд,
Кездим кўҳна Римни қадам-бақадам.
Юриб Авиценна кўчасида шод,
Ичдим Ибн Сино шарбатидан ҳам.

*2008 йил 8 сентябрь,
Рим*

ҲЎКИЗ ШОХИ

Италян боласин гапига кўра
Ҳўкиз шохларида турар ер – курра.

Мен дедим: – Бу гапинг чупчак, албатта,
Лекин замирида маъно бор катта.

Асли унинг ярми сенга аталган,
Ҳўкизнинг бир шохи Римга қадалган.

Иккинчи шохи ҳам заминга банддир,
Тегиб турган жойи, бил, Самарқанддир!

*2008 йил 8 сентябрь,
Рим*

МАНЗАРАЛАР

I

Қаландар¹, мана бу денгизга қара,
Қайнаб ётган ҳис бу, илоҳий тугён.
Жазавага тушар бунда ҳар зарра —
Абдуҳошим гижжак чалганисимон.

Гоҳида жим қолар, тиниқиб, тўлиб,
Хаёлга нималар келмас шу онда.
Денгизни чой тўла пиёла қилиб,
Елпиниб ўтирсанг Шоҳимардонда.

II

Қаландар, мана бу ўрмонларга боқ,
Инсоннинг хаёли каби чигалдир.
Бир боқсанг гуёки зангори байроқ,
Бир боқсанг сўзана янглиғ тугалдир.

Чодир қилиш мумкин, иложин топсанг,
Хоҳласанг чойшаб ҳам бўлмасин нечун.
Устига Мўюнқум саҳросин ёпсанг,
Яшил чироқ бўлгай сайёра учун.

III

Қаландар, мана бу қирларга юз бур,
Мактаб боласидай саф-саф ғарамлар.

¹ Сафардош дустим Қаландар Абдурахмонов.

Сиёҳи ялтироқ жўякларни кур,
Дафтар чизифидай тарам-тарамлар.

Сибизғада чалиб нотаниш куйни,
Гоҳида ёнбошлаб яйрасанг эрка.
Ва қуйиб юборсанг бир сурув қуйни,
Уни бошлаб юрса, албатта, серка.

IV

Қаландар, тоғларга назар сол-чи тик,
Қатор туяларга ўхшайди гүё.
Бири урқачига сочибди кўпик,
Бирининг хотидан оқмоқда дарё.

Атроф-теваракка гулгула солиб,
Черков кўнғироғи таратар сурон.
Шарқнинг ҳикматларин ортмоқлаб олиб,
Гўё келаётир Фарб сари карвон.

*2008 йил 8 сентябрь,
Римини*

ХАРИТА

Харитага боқсанг,
Кўзинг олдидан
Турфа мамлакатлар утар бирма-бир.
Қай бири кимгадир бошпана, Ватан,
Қай бири саждагоҳ бўлган кимгадир.

Мана Италия, Данте диёри,
Тагор шуҳратига ноил Ҳиндистон.
Фарзандлар ўз юртин номуси, ори,
Булбулим бор дейди ҳар қандай бўстон.

Гарчи заминда кўп ҳар хил хору хас,
Тоғларга менгзашар дунё томини.
Аёнки, турт-бешта ёмонлар эмас,
Яхшилар танитар юргнинг номини.

*2008 йил 9 сентябрь,
Рим*

АРБОБ

... Гуёки вақт сени кута бошлайди,
Хаёлга ботасан утирган куйинг.
Кўз олдингдан секин ўта бошлайди
Ишхонанг, дўстларинг ҳамда ўз уйинг.

Икир-чикиргача бўласан огоҳ,
Бозор-ўчарнинг ҳам ғамини ейсан.
Набиранг зинада қоқилди ногоҳ,
Ўзингча шивирлаб: — Секинроқ, — дейсан.

Айвондаги сариқ курсининг нукул
Тушиб кетаверар битта оёғи.
Лампочкалар эса яроқсиз буткул,
Балки яна куйган томнинг чироги.

Нохос жиринглайди телефон зир-зир,
Пир қилиб одамнинг ҳафсаласини.
— «Жаноб, келинг, — дейди, — Кўргаймиз ҳозир
Ер юзида тинчлик масаласини»...

*2008 йил 9 сентябрь,
Сан-Марино*

ДЎХТИР

Тишим оғриб қолди, у ёққа бордим,
У ёқ қолиб кетиб, бу ёққа бордим.

Қабул қилди охир мени бир дўхтир,
Барака топсин-а, қиёси йуқдир.

Сўраб утирмади миллатимни у,
Текшириб қандайдир иллатимни у.

Орага солмади сиёсатни ҳам,
Мамлакат, дин билан диёнатни ҳам.

Дарддан халос этди у мени зумда,
Ажиб бир қониқиш сездим узимда.

Инсон болаларин севгувчи, бешак,
Худонинг бандаси шу булса керак.

*2008 йил 9 сентябрь,
Римини*

РИМ

Ерни ҳукиз ҳайдар терларга ботиб,
Ҳосилини эса чигиртка ейди.
Муҳташам Римни ҳам, пойида ётиб,
Майда одамчалар: — Меники, — дейди.

Ўзлари ярарми чайла қуришга,
Гапни-чи, палахмон қилиб отади.
Қуллар бунёд этган Римни қуришга
Бугун бойваччалар чипта сотади.

*2008 йил 10 сентябрь,
Рим*

НИДО

Ҳеч кимсага зор қилма, фалак,
На фарзанду на дўсту ёрга.
Ахир фурсат етганда, бешак,
Битта калла осилур дорга.

Раво курма ҳеч қачон, тақдир,
Биров ёққан оловни, ўтни.
Пайти келса тупроқ ҳам ахир
Қабул қилар битта вужудни.

*2008 йил 10 сентябрь,
Сан-Марино*

КАМИЛЛА

Муҳаббат ҳеч қачон топмагай завол,
Меҳр ҳам туташдир вужудга, қонга.
Камилла исмли италян аёл
Талпиниб яшайди Ўзбекистонга.

Гарчи турмушида зарра ками йуқ,
Денгиз соҳилида қасри бор кўркам.
Лекин юрагида ўчмас битта чўғ —
У ўзбек тупроғин кўмсайди ҳар дам.

Дер: Етимхонада ўсдим бир замон,
Ўтди ўша ерда маъсум чоғларим.
Мени онасидай чорлайди ҳамон
Каравотда қолган қуғирчоқларим.

2008 йил 16 октябрь

ТҮРТЛИКЛАР

* * *

Инсонлик шарафи пул эмас фақат,
Қилган меҳнатинг ҳам топгайдир рағбат.
Данте сабаб бўлиб, италян юрти
Кўргизиб турибди менга ҳам ҳурмат.

* * *

Жаҳон шоирлари нечун галма-гал
Ёлғизлик ҳақида ёзар шеър, ғазал.
Олам ҳавосига кўниколмасанг,
Ёлғизлик афзалдир, ёлғизлик афзал.

* * *

Ҳар ким адо этар уз режасини,
Адиблар дундирар сўз режасини.
Қулоққа ортиқча юк ортса биров,
Биров туза бошлар кўз режасини.

* * *

Макру ҳийлаларинг, замон, кўрсатма,
Менинг буғдойимни сомон кўрсатма.
Элимнинг номидан ҳар хил сўз айтиб,
Менга миллатимни ёмон кўрсатма.

* * *

Кўрдим ҳаёт боғин кўп инъомини,
Кўрдим пишганин ҳам, кўрдим хомини.

Майли, сафарга чиқ, ҳар қайга боргил,
Ва лекин пок тутгин юртнинг номини.

* * *

Ҳозир ҳаёт тарзи шундан иборат:
Тонгда тижоратдир, шомда тижорат.
Менинг улар билан зарра ишим йўқ,
Мен шоир қабрини қилдим зиёрат.

*2008 йил 9–10 сентябрь,
Рим–Равенна*

ҚОДИРИЙ

Сизга юз минг жаннат бўлгайдир раво,
Балки бундан купин бергайдир Худо.
Шунча йил дўзахи кимсалар билан
Чидаб яшадингиз, Қодирий бобо!

2008 йил 24 сентябрь

БОМДОД

Деразам ортида улкан коинот,
Мубҳам хотиралар қалбни тилади.
Ўғлим, деган овоз келади бот-бот,
Болам, деган шивир эшитилади.

Хонамни чулғайди совуқ ҳаяжон,
Бошим оғирлашар, жунжикар эгим.
Ахир мен уғлингиз эдим, отажон,
Онажон, ахир мен болангиз эдим.

Саҳар оча бошлар оҳиста кўзин,
Тонғ уйқуси сассиз кела бошлайди.
Таралар азоннинг товуши узун,
Рафиқам ибодат қила бошлайди.

2008 йил 27 сентябрь

ИЙМОН

Қандай кўкарадинг, айтгин, биродар,
Агар Ватан деган бўстон бўлмаса.
Юксалармидинг ё тоғларга қадар,
Тепангда чеки йўқ осмон бўлмаса.

Заминда мавжуддир турфа хил жонзот,
Бири ўрмалайди, бирида қанот.
Мукарам аталмас инсон деган зот,
Қалбида заррача иймон бўлмаса.

Барибир ғалати қавмдир башар,
Бир умр нафсига қул бўлиб яшар.
Ҳаққа етишарди, йулида агар
Ҳамроҳи ҳазрати Шайтон бўлмаса.

Эзгу ниятларни кўзладим фақат,
Гарчи юрагимда армонлар қат-қат.
Куйишлар, ёнишлар лекин на ҳожат —
Сени англайдиган Инсон бўлмаса.

2008 йил 29 сентябрь

ЁВОШ-ЁВОШ

Озар дўстим нағма чалар, кузида ёш,
Ҳолинг нечук десам дейди: ёвош-ёвош.

Севиклигинг ноз қилса ҳам чимириб қош,
Мойил бўлар аста-аста, ёвош-ёвош.

Гоҳ у ёнга, гоҳ бу ёнга урмагил бош,
Омад келар бирин-сирин, ёвош-ёвош.

Жайронга айт, туёғини ёрмасин тош,
Сайрон этсин секин-секин, ёвош-ёвош.

2008 йил 6 октябрь

ПОЛВОН

Абдулла Тангриевга

Меъросий полвонсан, Алпомиш отанг,
Кузингда чақнайди офтоб шуъласи.
Рақибингни силтаб осмонга отсанг,
Ойни кўриб қайтар бира-туласи.

*2009 йил 11 апрель,
Термиз*

МАНЗАРА

Туннинг тасвирини айтайин сизга:
Юлдузлар бирма-бир шўнғир денгизга.
Ой ҳам кип-яланғоч, шунинг учун у
Орқа томонини курсатмас бизга.

2008 йил 7 октябрь

ТАСКИН

Менга мадад бер деб қистамагин, бас,
Менинг айтганимни болам ҳам қилмас.

Мени курашларга чорлама, укам,
Менинг пўписамдан кўрқмас чумчуқ ҳам.

Ва лекин урмасман ерга қадримни,
Кимдир билар балки бирор сатримни.

Тунлар ўзим билан ўзим қоламан,
Мунис юртимни деб ўйга толаман.

Йироқ келажакка ташлайман назар,
Дилимни дафъатан қувончлар безар.

Ҳозир-чи, хоҳласанг саломингни бер,
Агар хоҳламасанг... майли, ўтабер.

2008 йил 24 октябрь

ҲИМОЯ

Бу бир тушдир:
Шеър ўқирмишман
Илҳомимнинг жўшган палласи.
Ташланибди менга дафъатан
Аллақандай итлар галаси.

Қутуришиб, уввос солишиб,
Килмоқчилар бахтимни ярим.
Атрофимни ўраб олишиб
Чирқирарди набираларим.

Бу бир тушдир:
Чўчитмас мени,
Ахтармасман ҳеч ундан ғоя.
Лекин аниқ: пайт келса сени
Авлодларинг қилгай ҳимоя.

2008 йил 14 ноябрь

ҲУЖЖАТСИЗ ОДАМ

Ҳар қандай тарих ҳам ибратли эмас,
Ибратсиз ҳам кечмас ҳаёт батамом.
Қай юртда қайси бир кимсани, хуллас,
Қамаб қуйишдилар қай кун, вассалом.

Балки тўдасидан адашган сайёҳ,
Балки қисматидан қочиб юрган қул.
Унда на ҳужжат бор ва на бор гувоҳ,
Ким ва қайданлиги мубҳамдир буткул.

Тушуниб бўлмасди тилини мутлоқ,
Ақли бутундайин, ҳуши жойида.
Ечилмоғи керак лекин бу жумбоқ,
Шуни талаб қилар қонун, қоида.

Миршаблар тинмайин излашди чора,
Тайин этмоқ зарур унинг ҳужжатин.
Охир уқидилар эринмай сира
Дунё давлатларин узун руйхатин.

Қанчалар ранг-баранг олам ва одам,
Эллар, мамлакатлар, шаҳарлар турлик.
Туғилган юртининг номи чиққан дам
Қийқириб юборди ҳалиги шурлик.

Ҳар қандай тарих ҳам ибратли эмас,
Ибратсиз ҳам кечмас ҳаёт батамом.
Ҳатто чумолининг Ватани бор, бас,
Инсоннинг ҳужжати Ватан, вассалом!

2008 йил 10 декабрь

БАҲС

Икки қавм ёвлашарди азалдан-азал,
Ҳар нарсадан қийиқ излаб, ясарди тузоқ.
Ҳеч баҳона тополмагач, дейишди бир гал:
Бизнинг эшак уникидан ҳанграйди зўрроқ.

Эшакларнинг ўзлари ҳам туришмади жим,
Сал бошқача кечар эди баҳслари бироқ.
Улар дерди: тенг келолмас бизларга ҳеч ким,
Бизнинг қавм у қавмдан кўра эшакроқ.

2008 йил 18 декабрь

ИККИ ҲОЛАТ

– Сени ошиқтирди қандайин сабаб,
Шошиб келмоқдасан нимага, нечун?
– Ахир мен талпиндим меҳрингга қараб,
Сен билан рўпара бўлмоқлик учун.

– Анави кимса-чи, кетмоқда чопиб,
Бунча ҳам безовта — нимага, нечун?
– Билсанг, у ғанимдир — бормоқда қочиб,
Сен билан рўпара булмаслик учун.

2008 йил 25 декабрь

АВЛИЁЛАР

Дейдилар, кайдадир, Шамбала ёқда
Азиз авлиёлар руҳи яшармиш.
Улар кузатармиш бизни йироқда,
Тибет тоғларидан гоҳи ошармиш.

Гоҳида Яссавий, Нақшбанд гоҳи
Намоён бўлармиш бирор маконда.
Нечоғлик кенг эрур Аллоҳ даргоҳи,
Сиру синоат куп вақту замонда.

Дейсан, улар руҳи кезаркан бешак,
Билмасми, то ҳануз кутмоқда халқи.
Оҳ, буюк тилсимга келтирмагил шак,
Улар ёнгинангда юрибди балки.

2009 йил 4 январь

ШАРҚ НАВОСИ

Турғун Алиматов хотирасига

Шўх ва шан даврага бир кун ногаҳон
Кириб келди машҳур муғанний устоз.
Бунда хуш кайфият эди ҳукмрон,
Бари гўзал эди, бари ғоят соз.

Айвон пештоқидан юлдузли фалак
Базмга сеҳрли нурин сочарди.
Бу Шарқнинг оқшоми, бу нозли малак
Ҳар қандай дилнинг ҳам қулфин очарди.

Муғанний чолғусин олиб дафъатан,
Ажиб бир нағмани юборди бошлаб.
Гўёки юз очди илоҳий чаман,
Гўё Мажнун келди кўзларин ёшлаб.

Гўё сархуш бўлиб тебранди дунё,
Бошқача тоглари, бошқача дарёси.
Ястаниб ётарди қаршингда гўё
Буюк Осиёнинг дашту саҳроси.

Авжига чиқарди улуғ куй, мақом,
Тўлишиб боргандек кўкнинг ҳилоли.
Давра-чи, бепарво эди батамом,
Ўзга нағмаларда эди хаёли.

2009 йил 16 январь

«ЁЗАМИЗ»

«Ҳаво совуб кетди!» –
Ёзамиз!
«Ёмғир ёғиб ўтди!» –
Ёзамиз!
«Кўча халқоб бўлди!» –
Ёзамиз!
«Эчки ҳаром ўлди!» –
Ёзамиз!
«Сигир кўзин сузди!» –
Ёзамиз!
«Буқа ипин узди!» –
Ёзамиз!
«Тошмат мошин олди!» –
Ёзамиз!
«Эшмат айвон солди!» –
Ёзамиз!
Ёза-ёза аста ўзимиз
Йўлдан
Озамиз!

2009 йил 9 март

ОДАТ

Ниманидир излар тинмағур Одам,
Зулматда ахтарган каби зиёни.
Гоҳи фалакларга термилса мубҳам,
Гоҳи ҳасратларга кўмар дунёни.

Олис манзилларга қарвонин йуллаб,
Гоҳида умидбахш дуолар айтар.
Бизни умр буйи турсин деб қуллаб,
Ҳар хил қабрларга сиғиниб қайтар.

Бир кун эл ичидан чиқиб ёвқур зот:
— О, қавмим, заминга ярагин, деди.
Сен ақл соҳиби. Сен зур мавжудот,
Оёғинг остига қарагин, деди.

Гарчи қанча ташвиш, қанча изтироб,
Қанча хавфу хатар йўлларингдадир.
Турфа синовлардан чекасан азоб,
Ҳолбуки, барчаси қулларингдадир.

Тангри ато этмиш сенга Тафаккур,
Иншоллоҳ, дардларинг топгайдир
барҳам.

Сен даврон сургайсан замин узра ҳур,
Қадаминг қўйгайсан юлдузларга ҳам.

Одамлар чувлашиб дедилар: – Раҳмат!
Сен бизга эслатдинг бардош, сабрни.
Бироқ тарқалишди утмайин фурсат,
Ахтариб кетдилар янги қабрни.

2009 йил 24 январь

ФИЛ ВА ЧУМОЛИ

- Филга айланибсан, чумоли, нечун?
- Рўзгоримдан кўнгли тўқлигим учун.
- Чумоли бўлибсан, сўйла, фил, нечун?
- Рўзгоримда тинчим йўқлиги учун.

2009 йил 28 январь

ЁЛҒОНЧИ

Сен шу қадар ўрганибсан
Ёлғон гапга,
Отангни ҳам бошлагайсан
Ўнгдан чапга.
Рост гапирсанг, ош товоғинг
Ялоқ бўлар,
Уйинг куйиб, хотининг ҳам
Талоқ бўлар.

2009 йил 20 март

СОҒИНЧ

Ўтган ёшлигингни қўмсайсан ҳамон,
Кетди деб бамисли қаламқошлигим.
Қанчалик ғалвали бўлмасин даврон,
Гўзал эди дейсан уша ёшлигим.

Қоп-қора сочларим ялтирасин деб,
Суркаб ҳам юрардинг турли-туман мой.
Дазмолсиз шимингга бермоқ учун зеб,
Кўрпача тагидан тахлар эдинг жой.

Достон ёзар эдинг, қўшни қиз агар
Боқса бир жилмайиб, боқса бир кулиб.
Кўксингда ҳисларинг ловуллаб бадтар,
Ўрларди тамаки тутуни бўлиб.

Чопдинг трамвайга чиқмоқлик учун,
Лекин етолмадинг, кимлардир етди.
Ёшлик ҳам бекатда тўхтамай бир кун
Ўша трамвайдек ўтдию кетди.

Гоҳида ўртаниб, гоҳ йўлдан озиб,
Ёнмоқ қани энди ёрнинг ҳажрида.
Бугун Ақл сенга дастурхон ёзиб,
Чой узатиб турар сокин Тажриба.

2009 йил 2 февраль

ГУЛЗОР

Сенинг қўлинг гулдир,
Шул сабабдан ҳам
Ҳовлию хонангда ўстирасан гул.
Сендайлар бисёрроқ бўлсайди, олам
Гулзорга айланиб кетарди буткул.

Ўстирган гулларинг ажиб, муаттар,
Рангоранг, хилма-хил, чиройли бари.
Номларин билмайман, айтсам мухтасар,
Бор бунда ер юзин турфа гуллари.

Гулларинг анжуман тузибди гуё,
Инжа гузалликнинг машғулоти бу.
Шу кичик гулзорда жам бўлмиш дунё,
Бирлашган Гулларнинг Ташкилоти бу.

2009 йил 4 февраль

ЎЗБЕК ТЎНИ¹

Ўзбекнинг тарихи қадим ва узоқ,
Бунга гувоҳ эрур ҳаттоки тўни.
Тую маъракада сафларга бир боқ,
Эгнида даставвал кўргайсан уни.

Жаҳон элчилари ҳозир у нозир,
Барчаси Амирдан шафоат тилар.
Уларга боқадим мағрур Жаҳонгир,
Устида заррин тўн, белида камар.

Ҳаё оташида ёнган келинчак
Қутлуғ остонага қўйдими қадам —
Бахтиёр жуфтига эгилиб андак,
Босади тўнининг этагини ҳам.

Бешикдан турдию жажжи болакай,
Тўн кийди, бобосин қаторида шод.
Гўё не истасанг қилмоқ учун шай,
Сафга кириб келди яна бир Фарҳод.

Мақсади оламга нур сочиш бўлгач,
Қуёшнинг мақоми фалаклар қадар.
Тўн ёпиб, бўйнига нишон ҳам илгач,
Не ажаб, меҳмонинг таъзим этса гар.

¹ Андижон сафари чоғида дустим Аҳмаджон Мелибоев мендан ўзбек тўни ҳақида бир шеър ёзишимни сўради.

Эллар бир-бирларин бошларин силаб,
Меҳрин инъом этар нон билан туздек.
Жамъи одамзотга эзгулик тилаб,
Дунё елкасига тун ёпар Ўзбек!

2009 йил 14 февраль

СИНОВ

Ипак қуртининг ҳам бор ахир жони,
Лекин қурбон булиб кетгай у ғариб.
Хазон сипоҳига бўлолмай монё,
Қанча баҳорларим утди сарғариб.

Вафолар қилсам ҳам дилдан, юракдан,
Жафо бўлиб қайтди афсуски улар.
Ўқ еган турнадек осмон-фалакдан
Ерга қулаб тушди не-не туйғулар.

Эзгулик кимнингдир мулки эмасдир,
Қуёш ҳам барчага баробар бироқ.
Мени ёлғизлатди негадир тақдир,
Менга синовларин юборди кўпроқ.

Бир замон дунёни севардим тўлиб,
Ҳатто япроғига эгар эдим бош.
Энди ҳаммасидан пушаймон бўлиб,
Ўтган севгим учун тўкаман кўзёш.

2009 йил 2 март

ШИРИН СЎЗ

Етим ҳар жойларда сангирди сарсон,
Усти-боши жулдур, мадор йуқ танда.
Шоир унга атаб шеър ёзди нолон:
— Бир оғиз ширин сўз нондек арзанда¹.

Қай кун қўлга тушди номдор бир одам,
Асли ўғри экан, каззоб, шарманда.
Мен дейман во ажаб, энди унга ҳам,
— Бир оғиз ширин сўз нондек арзанда.

2009 йил 2 март

¹ Фафур Фулом сатри.

ШОИРЛАР

(Эсдаликлардан)

Уч-турт шоир тўпланиб олиб,
Бир-бирларин мақташар бийрон:
– Мен Пушкинман, сен – Мирзо Ғолиб,
– У – Навоий, бу эса – Байрон.

Алаҳлашар битта ниятда:
Уни йўқот, бунисин емир.
То тонггача Адабиётда
Тер тўкади ёлғиз Миртемир.

2009 йил 9 март

ТАСАВВУР

Бу кўҳна кўшиқдир,
Бу эски нола,
Унута олмасман мен уни буткул.
Бозор эшигида ёшгина бола
Кекса тиланчига узатарди пул.

Ҳар ким ўз баҳосин бергай бу ишга,
Ҳар ким ўз ҳукмини ўзи билажак.
Ҳориб мункиллаган қари ўтмишга
Мурувват қиларди гуё келажак.

Кўп узоқ йилларга элтади хаёл,
Тасаввурни эзар тагин шу нола:
Бозор эшигида турар кекса чол,
Бу ўша бола-ку, бу — ўша бола.

2009 йил 8 март

ЗАМИН ДАРДИ

Донолик чексиздир бамисли олам,
Чегараси йуқдир нодонликнинг ҳам.

Гоҳи қувонч ҳисси тошар дунёда,
Гоҳи кулфат юки ҳаддан зиёда.

Бир ёнда қулф уриб яшнаса бўстон,
Бир ёнда гулшанни айлашар яксон.

Сен бунинг баридан юмиб кўзингни,
Туну кун ўйлайсан танҳо ўзингни.

Фалакда кезади қанча дайди тош,
Бизнинг сайёрага гўёки йўлдош.

Қулаб тушмасмикан дафъатан бири,
Қийнар бандаларни бу ҳолнинг сири.

Сен-чи, бепарвосан бунинг барига,
Дейсан, тушса тушар мендан нарига.

Олис қитъадами, аллақайларда,
Ажал мудраб ётар қир, тўқайларда.

Заминни чулғаса ногаҳон иллат,
Менга йўламайди дейсан сен албат.

Қўшнининг бошига тушса гар савдо,
Сен бунга қилмайсан заррача парво.

Ўзганинг ташвиши сен учун абас,
Ўзинг чиққан тепа омон бўлса бас.

Еру кук, тоғу тош, уммону дарё
Бировнинг маҳрига тушмаган асло.

Фозиллар оламга бедор ошиқдир,
Бир кўзи ухласа, бири очиқдир.

Шоир юрагини ёқар армонлар,
Ҳаргиз тиним билмас сиёсатдонлар.

Аллоҳ иродаси барчамизга бир,
Кўргаймиз – нимага дуч қилса тақдир.

Ҳеч ким холи эмас куфру хатодан,
Ахир тарқаганмиз Одам Атодан.

Билмасмиз, эрта кун юз бергай не ҳол,
Нима кутар бизни – камолми, завол.

Ҳар нечук ишончу тасалли бордир,
Одам боласига тафаккур ёрдир.

Лекин сен бу гапни ёдда тут фақат,
Ҳаммага аёндир ушбу ҳақиқат:

Заминни бир ари чаққани чоғи,
Қабариб чиқади иккинчи ёғи.

2009 йил 1 март

Таржималар

Адхад СИНУФИЛ
(татар шоири)

ҚАЙДАДИР...

Қайдадир тентир жилга,
Кўз ёшин тўкиб яшар.
Кимдир яшар қад кериб,
Кимдир қад букиб яшар.

Қайдадир оқ қайиннинг
Вужудидан оқар ёш.
Қайдадир чашма эса
Қуриб қолар бебардош.

Қайдадир ҳатто наҳанг
Қадрин билиб берар жон.
Қайдадир қабоҳат бор,
Қайдадир ёнар ўрмон.

Қайдадир етмас ҳаво,
Ҳар нафас оғу-заҳар.
Минг аттанг. Она ернинг
Бошида минг хавф-хатар.

Эртаю кеч жонҳалак
Титрар она сайёра.
Биз-чи, ер фарзандлари,
Унинг учун овора!

ҚОРА КАПАЛАК

Тоғларда қора капалак –
Кимнингдир қора кўзидир,
Балки у марҳум отамнинг
Айтилмаган сўзидир?
Тоғларда қора капалак –
Кимнингдир учма қошидир,
Балки у марҳум онамнинг
Кўзидан оққан ёшидир?
Тоғларда қора капалак –
Кимнингдир ҳалол қонидир,
Балки у, элим, деб ўлган
Бир ботирнинг жонидир?..

ЯРАТГАН

Бизга хилқат эътиборини хўб қаратган,
Тагин бошсиз бўлмасин деб бош яратган.
Яралган бош гўзал бўлсин, дея ўйлаб
Қаҳратонда қотмасин деб соч яратган.

Бизга хилқат эътиборини хўб қаратган,
Бошимиз буш қолмасин деб онг яратган.
Вужудида ҳаёт доим қайнасин деб,
Эртаю кеч кўпирувчи қон яратган.

Бизга хилқат эътиборини хўб қаратган,
Бир-бировни тушунсин деб тил яратган.
Ғоят узоқ ўйлаб-ўйлаб, фикр қилиб,
Бекор турмай ишласин деб қўл яратган.

Бизга хилқат эътиборини хўб қаратган,
Паст-баландни кўрсин дея кўз яратган.
Билиб-билмай уят ишни қилиб қўйсанг,
Номус ичра қизарсин деб юз яратган.

Бизга хилқат эътиборини хўб қаратган,
Юраги муз бўлмасин деб ҳис яратган.
Қизлар учун йигитларни барпо этиб,
Йигит учун қўшасини — қиз яратган!

МУНДАРИЖА

Туйғулар	3	Қарғиш	31
Талош палласи	5	Ватан фарзанди	32
Мезбон йуқ	6	Камтарлик	33
Дуст	6	Бозорчилар	34
Юпанч	7	Қум сочиш	35
Фақат узинг англа	9	Табиатнинг иши	36
Келдим	10	Жаннат	37
Одина масжиди	11	Ош	38
Манзара	12	Пахта	39
Бу юртда	13	Дуст	40
Қадрият	13	Ҳидоят йули	41
Меҳри ортиқ эрур	14	Ижрочилар	42
Этикдуз	15	Инсон омили	44
Умр	16	Ёшлиғим	46
Ҳимоя	16	Янги давра	47
Ваҳима	17	Йўриқ	48
Соддалик	19	Мулк	49
Улуғбек фарёди	21	Ўзбек генераллари	50
Умид	22	Умр зиналари	51
Ризолик	23	Бор гап	52
Қуёш бекати	24	Ҳаёт кузгуси	53
Яна узинг қўлла	25	Суз	54
Тинчлик	26	Ҳаёт уммони	55
Юртдошларим	27	Аждаҳо	56
Шоир	28	Жайхун ҳангомаси	57
Назармат ота	29	Фирибгар қиссаси	59
Инсон	30	Янги ақида	64

Болакай	65	Туртликлар	96
Менга хуш хабар айт	66	Қодирий	98
Зиёфат	67	Бомдод	99
Чингиз Айтматов	68	Иймон	100
Сайёҳ	69	Ёвош-ёвош	101
Қисмат	70	Полвон	102
Тугрилиқ	70	Манзара	102
Дуо	71	Таскин	103
Куникиш	72	Ҳимоя	104
Йўртиб утар	73	Ҳужжатсиз одам	105
Озодлик	74	Баҳс	106
Фасллар	75	Икки ҳолат	106
Туш	76	Авлиёлар	107
Суҳбатдош	77	Шарқ навоси	108
Шоирнинг яратилиши ...	78	«Ёзамиз»	109
Хотира	79	Одат	110
Ривоят	80	Фил ва чумоли	112
Ота	80	Ёлгончи	112
Амнистия	81	Соғинч	113
Карвон	82	Гулзор	114
Соҳибдил	83	Ўзбек туни	115
Умр	84	Синов	117
Иzzат	85	Ширин суз	118
Жоҳил	85	Шоирлар	119
Италия	86	Тасаввур	120
Ҳукиз шоҳи	87	Замин дарди	121
Манзаралар	88		
Харита	90		
Арбоб	91		
Духтир	92		
Рим	93		
Нидо	94		
Камилла	95		

<i>Таржималар</i>	
<i>Адҳад Синўғил</i>	
Қайдадир	123
Қора капалак	124
Яратган	125

Адабий-бадиий нашр

АБДУЛЛА ОРИПОВ

МЕНГА ХУШ ХАБАР АЙТ

Шеърлар

Тошкент «Маънавият» 2009

Тупловчи ва нашрга тайёрловчи

Дониёр Бегимқулов

Муҳаррирлар: *У. Қўчқоров, М. Ражабова*

Рассом *Н. Попов*

Техн. муҳаррир *Т. Золотилова*

Мусахҳиҳ *О. Бозорова*

Компьютерда тайёрловчи *Ш. Соҳибов*

Босишга 27.04.2009 й. да рухсат этилди. Бичими 70×90/32.
Шартли б. т. 4,68. Нашр т. 2,48. 5000 нусха. Буюртма № 09-599.
Нархи шартнома асосида.

«Маънавият» нашриёти. Тошкент, Буюк Турон, 41-уй.
Шартнома 13–09.

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигининг «Ўзбекистон»
нашриёт-матбаа ижодий уйида чоп этилди. 100129. Тош-
кент, Навоий кучаси, 30-уй. 2009.